

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. 239 / 15 / 2017

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Ευρωπαϊκή εντολή έρευνας στις ποινικές υποθέσεις – εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/41/ΕΕ».

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, ενσωματώνεται στην εθνική έννομη τάξη η Οδηγία 2014/41/ΕΕ σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας σε ποινικές υποθέσεις και ειδικότερα, προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

1.α. Ορίζεται η Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας (ΕΕΕ) ως η δικαστική απόφαση ή η απόφαση, την οποία εκδίδει ή επικυρώνει δικαστική αρχή κράτους – μέλους της Ε.Ε. («κράτος έκδοσης»), με σκοπό την εκτέλεση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων ερευνητικών μέτρων σε άλλο κράτος μέλος («κράτος εκτέλεσης») για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων.

β. Προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής της ΕΕΕ και δίδονται οι έννοιες των όρων που αναφέρονται στις επιμέρους ρυθμίσεις (κράτος έκδοσης, κράτος εκτέλεσης, αρχή έκδοσης, αρχή εκτέλεσης) για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

γ. Παρατίθενται τα είδη των διαδικασιών, στο πλαίσιο των οποίων εκδίδονται ΕΕΕ (ποινική διαδικασία, διαδικασία που κινούν οι διοικητικές αρχές, κ.λπ.).
(άρθρα 1 – 5)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

2.α. Ορίζεται η, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή έκδοσης της ΕΕΕ από την Ελλάδα (αρμόδιος δικαστής, δικαστήριο, ανακριτική αρχή, κ.λπ.) και προσδιορίζονται οι επιμέρους όροι και προϋποθέσεις για την έκδοση αυτής.

β. Παρατίθενται τα στοιχεία που αποτελούν το περιεχόμενο της ΕΕΕ, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τον οριζόμενο τύπο.

(άρθρα 6 – 8, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Α')

3.α. Περιγράφεται η διαδικασία διαβίβασης της ΕΕΕ από την ελληνική αρχή έκδοσης στην αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης (απευθείας είτε μέσω των σημείων επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου). Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι, σε περίπτωση που η απευθείας επικοινωνία μεταξύ της ελληνικής αρχής έκδοσης και της αρχής εκτέλεσης αποβεί άκαρπη, μπορεί να αναζητηθεί η συνδρομή της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

β. Διευκρινίζεται η αρμόδια αρχή για τη συμπλήρωση της ΕΕΕ («συμπληρωματική ΕΕΕ»). **(άρθρα 9, 10)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

4. Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις διαδικασίες και διασφαλίσεις εκτέλεσης της ΕΕΕ από την Ελλάδα. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

α. Η αρμόδια δικαστική αρχή για την αναγνώριση και εκτέλεση ΕΕΕ στην Ελλάδα είναι ο κατά τόπον αρμόδιος εισαγγελέας εφετών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Οι αρχές του κράτους έκδοσης που παρίστανται κατά την εκτέλεση της ΕΕΕ στην Ελλάδα δεσμεύονται από την ελληνική νομοθεσία.

γ. Η αρχή εκτέλεσης μπορεί να επικοινωνεί απευθείας με την αρχή έκδοσης με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο για την αποτελεσματική εκτέλεση της ΕΕΕ. Σε περίπτωση που ανακύψει κάποιο σχετικό πρόβλημα, μπορεί να αναζητηθεί η συνδρομή της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. **(άρθρο 11)**

5.α. Παρέχεται στην αρχή εκτέλεσης η δυνατότητα επιλογής άλλου ερευνητικού μέτρου από το αναφερόμενο στην ΕΕΕ, στις ειδικότερα οριζόμενες περιπτώσεις.

β. Παρατίθενται οι λόγοι μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης της ΕΕΕ από την αρχή εκτέλεσης, καθώς και οι λόγοι αναβολής της αναγνώρισης ή της εκτέλεσης αυτής.

Ειδικότερα, όταν η ΕΕΕ αφορά φορολογικά, τελωνειακά ή τραπεζικά εγκλήματα, η αναγνώριση ή η εκτέλεση αυτής δεν μπορεί να απορριφθεί από την αρχή εκτέλεσης, διότι η ελληνική νομοθεσία δεν προβλέπει αντίστοιχο φόρο ή δασμό ή ίδια ρύθμιση με εκείνη του κράτους έκδοσης ως προς τα φορολογικά, τελωνειακά ή τραπεζικά ζητήματα.

γ. Ορίζονται οι προθεσμίες εντός των οποίων πρέπει να πραγματοποιούνται η έκδοση της σχετικής απόφασης και η εκτέλεση του ερευνητικού μέτρου.

δ. Ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη διαβίβαση των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο εκτέλεσης της ΕΕΕ.

ε. Προβλέπεται η διαδικασία άσκησης ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων για τα ερευνητικά μέτρα, για τα οποία εκδίδεται η ΕΕΕ, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

στ. Θεσπίζεται η υποχρέωση της αρμόδιας αρχής εκτέλεσης στην οποία περιέρχεται η ΕΕΕ, να ενημερώνει την αρχή έκδοσης, εντός της τασσόμενης προθεσμίας και για τα επιμέρους ζητήματα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

(άρθρα 12 – 18, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Β')

6.α. Θεσπίζονται η ποινική και η αστική ευθύνη των υπαλλήλων του κράτους έκδοσης κατά το διάστημα που ενεργούν στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Εισαγωγικού Νόμου Αστικού Κώδικα (ΕισΝΑΚ), αντίστοιχα.

β. Ειδικότερα, το Ελληνικό Δημόσιο ευθύνεται για τις ζημιές που προξενούν οι υπάλληλοί του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, όταν ενεργούν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους κατά τον υπό ψήφιση νόμο και ως εκ τούτου, υποχρεούται να καταβάλλει εξ ολοκλήρου στο άλλο κράτος το ποσό που αυτό κατέβαλε στους δικαιούχους αποζημίωσης.

Υπό τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις, το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται να αποκαταστήσει τη ζημία που προξένησαν υπάλληλοι κράτους μέλους στο ελληνικό έδαφος εις βάρος τρίτου.

γ. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν αναζητεί από άλλο κράτος μέλος ποσά που κατέβαλε για την αποκατάσταση ζημιών που το ίδιο υπέστη λόγω της κατά τα ως άνω δράσης των υπαλλήλων του εν λόγω κράτους μέλους. **(άρθρα 19, 20)**

7.α. Καθιερώνεται για την αρχή έκδοσης και εκτέλεσης η υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας της ΕΕΕ, αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά και το περιεχόμενο αυτής.

β. Επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εν λόγω υποχρέωσης από τις τράπεζες και εξειδικεύονται οι ποινές για τους παραβάτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά περίπτωση), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (ν. 3691/2008).

γ. Διασφαλίζεται η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων. **(άρθρα 21, 22)**

8.α. Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση της ΕΕΕ και βαρύνουν την αρμόδια ελληνική αρχή, η οποία μπορεί να διαβουλευτεί σχετικά με τις δυνατότητες και τον τρόπο κατανομής των δαπανών ή την τροποποίηση της ΕΕΕ, σε περίπτωση εξαιρετικά μεγάλου ύψους δαπανών.

β. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία για τις ως άνω δαπάνες, η ελληνική αρχή έκδοσης μπορεί είτε να αποσύρει εν όλω ή εν μέρει την ΕΕΕ είτε να τη διατηρήσει και να επιβαρυνθεί με το μέρος των δαπανών που θεωρείται εξαιρετικά υψηλό. **(άρθρο 23)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

9.α. Καθορίζεται η διαδικασία σχετικά με την προσωρινή μεταγωγή κρατουμένων στο κράτος έκδοσης καθώς και στο κράτος εκτέλεσης για την εκτέλεση ερευνητικού μέτρου.

β. Οι δαπάνες που θα προκύψουν στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας ρυθμίζονται κατά τα προαναφερθέντα, ενώ οι δαπάνες μεταγωγής του προσώπου από και προς το κράτος έκδοσης ή από και προς το κράτος εκτέλεσης βαρύνουν τα κράτη αυτά, αντίστοιχα. **(άρθρα 24, 25)**

10.α. Προβλέπεται η εξέταση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα με εικονοτηλεδιάσκεψη ή άλλου είδους οπτικοακουστική μετάδοση για την έκδοση ΕΕΕ από την αρμόδια αρχή έκδοσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι η αρμόδια ελληνική αρχή εκτέλεσης παρίσταται με εκπρόσωπό της και επικουρείται από διερμηνέα στο πλαίσιο της ως άνω εξέτασης.

β. Προβλέπεται, επίσης, η εξέταση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα με τηλεφωνική διάσκεψη, όταν δεν είναι δυνατή η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στην ελληνική αρχή έκδοσης της ΕΕΕ. **(άρθρα 26, 27)**

11.α. Ορίζεται η διαδικασία για τη διακρίβωση της τήρησης ή διαχείρισης τραπεζικού ή άλλου χρηματοοικονομικού λογαριασμού, εκ μέρους των καθ' ου η ποινική διαδικασία φυσικών ή νομικών προσώπων ή ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα.

β. Προβλέπεται, επίσης, η έκδοση ΕΕΕ στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, για να ληφθούν πληροφορίες σχετικά με τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

γ. Διενεργούνται ερευνητικά μέτρα, κατόπιν έκδοσης της σχετικής ΕΕΕ, προκειμένου να συγκεντρωθούν αποδεικτικά στοιχεία σε πραγματικό χρόνο, διαρκώς και για ορισμένο χρονικό διάστημα, κατά την ειδικότερα προβλεπόμενη διαδικασία.

δ. Προβλέπεται η έκδοση ΕΕΕ, με την οποία το κράτος έκδοσης ζητεί τη συνδρομή του κράτους εκτέλεσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, για τη διεξαγωγή μυστικής έρευνας (συγκεκριαλυμένα στοιχεία ταυτότητας των αρμόδιων ανακριτικών υπαλλήλων ή εμφάνιση αυτών με συγκεκριμένη ιδιότητα) και προσδιορίζεται η σχετική διαδικασία διενέργειας της μυστικής έρευνας. **(άρθρα 28 – 31)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

12.α. Παρέχεται στην αρμόδια αρχή η δυνατότητα έκδοσης ΕΕΕ για την άρση του απορρήτου τηλεπικοινωνιών στο κράτος εκτέλεσης της ΕΕΕ, το οποίο παρέχει την απαιτούμενη τεχνική συνδρομή και καθορίζεται η σχετική διαδικασία.

β. Ρυθμίζεται ειδικότερα η διαδικασία κοινοποίησης της άρσης του απορρήτου προς κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο καθ' ου η άρση και από το οποίο δεν απαιτείται η παροχή τεχνικής βοήθειας.

(άρθρα 32, 33, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Γ')

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

13. Προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης ΕΕΕ για την προσωρινή λήψη μέτρων, προκειμένου να προληφθεί η καταστροφή, μετατροπή, απομάκρυνση, μεταφορά ή η διάθεση ενός αποδεικτικού στοιχείου. (άρθρο 34)

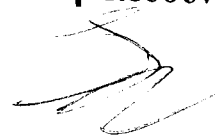
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

14. Περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος ρυθμίσεις σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις αιτήσεις αμοιβαίας συνδρομής και τις αποφάσεις δέσμευσης αποδεικτικών στοιχείων, που παραλαμβάνονται πριν την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου. (άρθρα 35, 36)

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, σύμφωνα με την εισήγηση του αρμόδιου ΓΔΟΥ, προκαλείται, σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, ενδεχόμενη δαπάνη, από την υλοποίηση όλων των υποχρεώσεων που συνεπάγεται η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/41/ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη (αστική ευθύνη υπαλλήλων κρατών – μελών, κατανομή δαπανών, μεταγωγή κρατουμένων, κ.λπ.), σε περίπτωση που η εν λόγω δαπάνη δεν προβλέπεται ήδη από το υφιστάμενο πλαίσιο αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής μεταξύ των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (άρθρα 20, 23, 24 παρ. 7, 25 παρ. 3, 32 παρ. 8) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός ζημιωγόνων περιστατικών, τα οποία υποχρεούται να αποκαταστήσει το Ελληνικό Δημόσιο, αριθμός μεταγωγών κρατουμένων, κ.λπ.).

Αθήνα, 29 Αυγούστου 2017

Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου